

Erasmus+ horizontālā prioritāte par vidi un cīņu pret klimata pārmaiņām

EIROPAS SAVIENĪBA

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Erasmus+

Bagātini pieredzi, domā plašāk

Vide un cīņa pret klimata pārmaiņām
ir galvenās ES prioritātes šobrīd un nākotnē

Menti.com
88175836

Erasmus+

Vide un cīņa pret klimata pārmaiņām

ir galvenās ES prioritātes šobrīd un nākotnē

Paziņojums par Eiropas zaļo kursu ir Eiropas jaunā izaugsmes stratēģija, kurā ir atzīta skolu, apmācības iestāžu un universitāšu izšķirīgā nozīme skolēnu, vecāku un plašākas sabiedrības iesaistīšanā tādu pārmaiņu veidošanā, kuras ir nepieciešamas sekmīgai klimatneitralitātes sasniegšanai līdz 2050. gadam.

Eiropas Padomes lēmumā par mācīšanos zaļās pārkārtošanās sekmēšanai ir uzsvērtā vajadzība sniegt visu vecumu izglītojamajiem iespējas gan formālajā, gan neformālajā izglītībā uzzināt vairāk par klimata krīzi un ilgtspēju un noteikt mācīšanos zaļās pārkārtošanās sekmēšanai par prioritāti izglītības un apmācības politikā un programmās.

Ilgtspējai jābūt integrētai visos izglītības un apmācības aspektos – sākot no mācību programmām un pedagogu profesionālās pilnveides līdz izglītības iestāžu ēku un infrastruktūras uzlabošanai, kā arī zaļākām ikdienas darbībām.

Vide un cīņa pret klimata pārmaiņām

ir galvenās ES prioritātes šobrīd un nākotnē

ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķi (IAM / SDG), īpaši:

◦SDG 2 – Novērsts bads un ilgtspējīga lauksaimniecība

Saistīts ar: ilgtspējīgu pārtiku, bioloģisko lauksaimniecību, pārtikas sistēmu noturību.

◦SDG 4 – Kvalitatīva izglītība

Īpaši 4.7. apakšmērķis, kas paredz izglītības sistēmās iekļaut: ilgtspējīgu attīstību, klimata izpratni, vērtības un prasmes aktīvai līdzdalībai.

→ **Ļoti cieša saikne ar GreenComp, vides izglītību un skolotāju kompetencēm.**

◦SDG 7 – Pieejama un atjaunojama enerģija

Saistīts ar: energoefektivitāti, atjaunojamo energoresursu izmantošanu.

◦SDG 11 – Ilgtspējīgas pilsētas un kopienas

Saistīts ar: vietējām kopienām, sabiedrības līdzdalību vides jautājumos, ilgtspējīgu mobilitāti un zaļo infrastruktūru.

◦SDG 12 – Atbildīgs patēriņš un ražošana

Saistīts ar: atkritumu samazināšanu, resursu taupību, ilgtspējīgu dzīvesveidu, digitālo un materiālo atkritumu mazināšanu.

◦SDG 13 – Rīcība klimata jomā

Saistīts ar: emisiju samazināšanu, pielāgošanos klimata pārmaiņām, izpratnes un rīcībkompetences stiprināšanu.

◦SDG 14 – Dzīvība ūdenī

Saistīts ar: ūdens piesārņojuma mazināšanu, jūras un ezeru ekosistēmu aizsardzību, atkritumu nonākšanu ūdeņos, ilgtspējīgu zveju, ūdens resursu pārvaldību.

◦SDG 15 – Dzīvība uz zemes

Saistīts ar: bioloģisko daudzveidību, dabas aizsardzību, ekosistēmu saglabāšanu.

Vide un cīņa pret klimata pārmaiņām

ir galvenās ES prioritātes šobrīd un nākotnē

Erasmus+ programma ir nozīmīgs instruments zināšanu, prasmju un attieksmes veidošanā klimata pārmaiņu jomā un atbalsta ilgtspējīgu attīstību Eiropas Savienībā un ārpus tās.

Erasmus+

Par ko ir šī prioritāte?

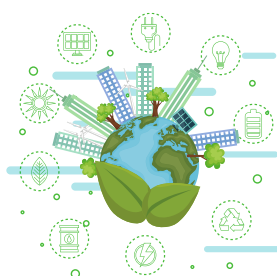
- ✓ **Videi draudzīga mobilitāte**
- ✓ **Zaļās prakses organizāciju darbībā** – ilgtspējīgas prakses visos projekta īstenošanas aspektos.
- ✓ **Ilgspējas kompetences un mācību saturs** – zaļās prasmes izglītībā, mācību programmās un profesionālajā izaugsmē.
- ✓ **Zaļo nozaru un lauku attīstība** – to jomu attīstība, kas ir kritiskas ilgtspējīgai ekonomikai (aprites ekonomika, ilgtspējīga un bioloģiska lauksaimniecība, dabas resursu apsaimniekošana, augsnes aizsardzība u.c.).
- ✓ **Zaļā uzvedība un kultūras maiņa** – paradumu, vērtību un attieksmju maiņa gan dalībniekos, gan kopienās; dalībnieki kā pārmaiņu veicinātāji.
- ✓ **Izglītošana, informētība un zaļā līdzdalība**, stiprinot sabiedrības izpratni par klimata un vides jautājumiem.

Kā šo prioritāti integrēt Erasmus+ projektos?

Praktiski risinājumi ilgtspējīgai projektu īstenošanai:

jo «programmai “Erasmus+”, kuras pamatā ir mobilitāte, vajadzētu censties panākt oglekļneitralitāti, popularizējot ilgtspējīgus transporta veidus un vidiski atbildīgāku rīcību»

Erasmus+ augstākās izglītības harta nosaka, ka projektos jāīsteno Erasmus+ programmas prioritātes, «veicinot videi draudzīgu praksi visās ar programmu saistītajās aktivitātēs».

Erasmus kvalitātes standarti par vides ilgtspēju un atbildību mobilitātes pasākumos nosaka, ka «saņēmējorganizācijām jāsekmē dalībnieku ilgtspējīga un atbildīga rīcība no vides aspekta. Saņēmējorganizācijām būtu pēc iespējas maksimāli jāizmanto programmas nodrošinātais finansējums, lai atbalstītu ilgtspējīgus ceļošanas veidus».

Erasmus+ programmas vadlīnijas par partnerības sadarbībām nosaka, ka «projekti jāveido videi draudzīgā veidā, un visos to aspektos jāīsteno videi draudzīga prakse.»

Kā šo prioritāti integrēt Erasmus+ projektos?

Videi draudzīga mobilitāte / «zaļais ceļš»:

- Vai tuvāka attāluma mobilitātēm (līdz 500 km) tiek izvēlēts videi draudzīgs transports: vilciens, autobuss, koplietošanas auto vai prāmis kombinācijā ar citiem videi draudzīgiem transportiem?
- Vai organizācijā pastāv ilgtspējīga transporta politika un tiek veikti emisiju aprēķini?
- Vai tiek izvērtēta nepieciešamība ceļot? Vai tiek plānotas «zaļākas» mobilitātes galamērķī?
- Vai dalībnieki tiek izglītoti par šo aspektu un arī sagatavoti ilgtspējīgām mobilitātēm?

Ilgtspējīgs resursu un materiālu pārvaldījums: efektīva resursu izmantošana, pārstrāde, taupība, atkritumu samazināšana, «zero waste» princips, ilgtspējīgu materiālu izvēle, atkārtota lietošana un apzināta resursu plānošana u.c.

Videi draudzīgas aktivitātes un uzdevumi: apmācības, talkas, vides darbnīcas, dārzkopība u.c.

Kā šo prioritāti integrēt Erasmus+ projektos?

Ilgospējīga pasākumu organizēšana:

viegli pieejama lokācija, atbildīga resursu izmantošana, veģetāras maltītes u.c.

Zaļā organizāciju kultūra:

izstrādāt iekšējo vides politiku / ilgtspējas stratēģiju, veicināt ilgtspējīgus lēmumus.

Digitālie risinājumi komunikācijai, sadarbībai un saturam:

- **Digitālā sadarbība un pārvaldība:** tiešsaistes tikšanās, digitālās sadarbības platformas un kopīgoti dokumenti, digitāla projekta vadība.
- **Digitālie materiāli un saturs:** mazāk drukāto materiālu, vairāk digitālu resursu, interaktīvi e-mācību materiāli, BET atbildīga failu pārvaldība un digitālā satura izstrāde, izvairoties no “digitālajiem atkritumiem”.

Kā šo prioritāti integrēt Erasmus+ projektos?

Tematiskie virzieni projektos par:

- **GreenComp un ilgtspējas kompetenču integrāciju izglītībā:**
 - Ilgtspējas kompetenču attīstība skolotājiem, vadītājiem, jaunatnes darbiniekiem; to iekļaušana mācību programmās un materiālos;
 - Inovatīvas mācību programmas un metodikas nākotnes vajadzībām.
- **Ilgtspējīgu dzīvesveidu** – pārtika, mobilitāte, enerģija, patēriņš;
- **Klimata pārmaiņām un to ietekmi uz sabiedrību:** zinātne, pielāgošanās, klimata riski un rīcība;
- **Zaļajām prasmēm darba tirgū:**
 - Mācību materiāli un kursi par ekoloģisku būvniecību, aprites ekonomiku, atjaunojamo enerģiju u.c.;
 - Profesionālās izglītības projekti, kas attīsta prasmes zaļajās nozarēs;
 - Zaļo nozaru prasmju stratēģiju izstrāde un ieviešana;
- **Skolu zaļināšanu un vides izglītību:**
 - Zaļo skolu iniciatīvas (energoefektivitāte, atkritumu šķirošana, zaļā vide);
 - Integrēta vides izglītība visos mācību priekšmetos;
 - Skolu ilgtspējas plānu izstrāde;
- **Dabas izpēti, aktīvu pilsonību, sabiedrības līdzdalību vides jautājumos u.d.c.**

Zaļā prioritāte – mūsu iespēja rīkoties

Nosacījums īstenot projektu videi
draudzīgā veidā nav tikai kvalitātes princips
– tā ir iespēja Erasmus+ aktivitātēs
iedzīvināt vērtības un apgūt prasmes, kas
veido ilgtspējīgu sabiedrību un nākotni.

Pārmaiņas indivīdos: cilvēki kļūst kompetentāki, atbildīgāki un spēj rīkoties ilgtspējīgi.

Konkrēti rezultāti:

- pieaug **zaļās prasmes** (*GreenComp* kompetences),
- attīstās **kritiskā domāšana par klimatu**,
- veidojas **uzvedības un ieradumu maiņa**,
- dalībnieki spēj **pieņemt ilgtspējīgus lēmumus** savā ikdienā, darbā, mobilitātē, patēriņā, pārtikā.

Pārmaiņas organizācijās: tās sāk strādāt videi draudzīgāk un sistemātiskāk.

Konkrēti rezultāti:

- tiek ieviestas **zaļas iekšējās politikas** (transporta politika, pasākumi, ēdināšana, resursu pārvaldība),
- tiek radīti **zaļie procesi** (mazāk drukāšanas, digitālie materiāli, enerģijas taupīšana),
- skolas, VET iestādes, NVO kļūst par **ilgtspējības kultūras nesējiem**,
- organizācija spēj **sistemātiski mērīt savu ietekmi** (*footprint tracking, sustainability indicators*).

Pārmaiņas kopienās un vietējā līmenī: projekti veicina vietējo kopienu ilgtspējības rīcību un izpratni.

Konkrēti rezultāti:

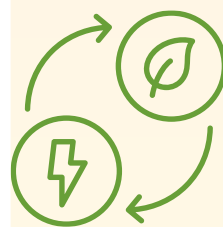
- sabiedrība tiek iesaistīta **zaļajos risinājumos**,
- parādās **jaunas iniciatīvas**: talkas, kopienas dārzi, vides akcijas, pārvietošanās izvēļu maiņa,
- pieaug **vietējā izpratne par klimata jautājumiem**,
- projekti veicina **sabiedrības līdzdalību** lēmumu pieņemšanā.

Pārmaiņas izglītības sistēmā: projekti veicina sistēmiskas pārmaiņas un jaunas kapacitātes.

Konkrēti rezultāti:

- tiek attīstītas **jaunas mācību programmas** un **zaļo nozaru prasmju stratēģijas** (VET, skolas, jaunatne),
- tiek stiprināta **zaļo prasmju pieejamība** visos izglītības līmeņos,
- **zaļā tematika kļūst par pastāvīgu daļu mācību procesā**, nevis vienreizēju aktivitāti,
- projektos iesaistītās organizācijas kopā rada **inovācijas**, kas tiek pārņemtas plašākā mērogā.

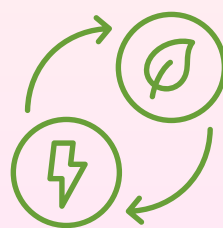

Ilgtermiņa transformācija: zaļās prasmes un ilgtspējība kļūst par normu izglītības sistēmā.

Pārmaiņas sabiedrības vērtībās un kultūrā

Konkrēti rezultāti:

- palielinās **ieinteresētība par ilgtspēju**,
- sabiedrības vērtības virzās uz **atbildīgu patēriņu**,
- veidojas **ilgtspējīga domāšana** kā norma jauniešu un profesionāļu vidū,
- rodas plašāks atbalsts **Eiropas klimatneitralitātes mērķiem**.

Ilgtermiņa transformācija: sabiedrība kopumā virzās uz videi atbildīgāku kultūru.

Noderīgi resursi

[Erasmus+ Vide un cīņa pret klimata pārmaiņām](#)

[SALTO Zaļajai pārejai un ilgtspējīgai attīstībai](#)

[Erasmus+ un Eiropas Solidaritātes korpusa stratēģija zaļajai pārejai un ilgtspējīgai attīstībai](#)

[GreenComp: Eiropas ilgtspējas kompetenču ietvars](#)

Paldies par uzmanību un lai viss izdodas!

Linda.jakobi@viaa.gov.lv

[+371 67785405](tel:+37167785405)

Pieteikšanās horizontālo prioritāšu ziņu lapai un Teams kanālam

Erasmus+

Bagātini pieredzi, domā plašāk